

**Fellegi miniszter úr bemutatta a magyar EU-elnökségnek a kohéziós politikára
és a területi kohézióra vonatkozó programját az Európai Parlament REGI
szakbizottságának ülésén
Brüsszel, 2011. január 26**

Mélyen tisztelt Elnök Asszony, tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak!

Magyarország a párbeszéd elindulása, 2007 óta kiemelt **figyelemmel** kíséri a kohéziós politika jövőjéről szóló vitát. A **2004-ben csatlakozott** tagállamok egyikeként számunkra ez az uniós politika különleges **jelentőséggel bír**. E forrásokból az elmúlt években számos, az alap- és üzleti **infrastruktúránk fejlődését, új munkahelyek** megteremtését, **környezeti feltételeinknek és polgáraink életminőségének javítását szolgáló** beruházást valósíthattunk meg. **Jelentős részben ennek köszönhető, hogy** Magyarország mára teljes mértékben részt vesz a **belső piac** működésében, hozzájárul az Unió versenyképességéhez. A magyar Kormány az első programidőszak és a gazdasági válság tapasztalatai alapján, a tagállamokkal előzetesen konzultálva készült fel az új időszakra folytatott vitára. Mindent megtesz annak érdekében, hogy elnökségi szerepében kiálljon a Közösség és az Unió e fontos, előremutató vívmánya, a kohéziós politika mellett.

A magyar elnökség az **5. Kohéziós Jelentés** nyilvánosságra hozatala és annak érdemi vitája, valamint a 2013 utáni időszakra vonatkozó jogszabálytervezet megjelenése közötti periódusra esik. **Célunk ezért, hogy** elnökségi időszakunk végére a tagországok közös, **érdemi álláspontot** alakítsanak ki a kohéziós politika jövőbeni irányáról, kulcselemeiről és más politikákhoz való kapcsolódásáról. A **lengyel elnökségnek** úgy kívánjuk átadni a kohéziós politikával kapcsolatos feladatainkat, hogy **megfelelő előkészítettségük** garantálja a további eredményes munkát, elsősorban a 2013 utáni időszakra vonatkozó jogszabálytervezetek tárgyalását.

A kohéziós politikát a tagállamok az elmúlt években elsősorban informális keretek között, szakértői szinten vitatták meg. A téma jelentősége miatt a **magyar elnökség** e gyakorlaton változtatva **magas politikai szinten képviseli a kohéziós politikát**. Ennek egyértelmű jeleként a **Kohéziós Fórumon** Orbán Viktor miniszterelnök úr tartja a nyitóbeszédet, míg engem ért az a megtiszteltetés, hogy a Fórum záró szekciójában ismertessem a magyar elnökség programját a kohéziós politika területén.

Mélyen tisztelt Elnök Asszony, tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak!

Munkájukat megkülönböztetett figyelemmel követjük és nagyra értékeljük. Tudjuk, hogy ez a **bizottság elkötelezett a kohéziós politika mellett**. Az Önök problémafelvetései, észrevételei, javaslatai rendkívül **értékes támogatást és**

hathatós segítséget jelentenek a politika formálásához és megvalósításához. Úgy gondolom ezért, hogy a magyar elnökség megfelelő partner lesz a Parlament, a Tanács és a Bizottság előtt álló közös munkában. A lehető legeredményesebb együttműködés kialakítása érdekében a magyar elnökség folyamatosan és rendszeresen tájékoztatja majd a Bizottság tagjait.

A magyar elnökség elkötelezett abban, hogy a kohéziós politika pozícióját a **Tanács**on belül is erősítse. Úgy látjuk, hogy indokolt és hasznos lenne a 2011. júniusi Európai Tanács ülésén összegezni az első félévben összegyűlt releváns üzeneteket. Önálló tanácsi formáció híján a magyar elnökség a kohéziós politika napirendre vételét tervezi az **Általános Ügyek Tanácsa** február 21-i ülésén. A korábbi gyakorlatot követve **informális miniszteri találkozót** szervezünk **májusban** a területfejlesztés és a kohéziós politika jövője témában Gödöllőn.

Üdvözljük a Bizottság által készített **5. Kohéziós Jelentés** megjelenését. Egyetértünk a Jelentés következtetéseiben felvetett javaslatokkal, úgy véljük azonban, hogy a részletek **további egyeztetése**, közös értelmezések kialakítása mindenképpen szükséges.

Engedjék meg, hogy most néhány szót szóljak a kulcskérdésekről.

Az előzetes visszajelzések alapján kijelenthető, hogy a **kohéziós politika fenntartásában és modernizálásában minden tagállam érdekelt**. A gyakorlati tapasztalatok és az új kihívások tükrében a mérsékelt változtatás közös érdek, ha a korszerűsítés figyelembe veszi a kohéziós politika sajátosságait, a **hatékonyságra és eredményességre fókuszáló**, megalapozott értékelésekre épül. A kohéziós politika célja nem az újraelosztás. A kohéziós politika csupán eszköz a forrásallokációnál. Akkor eredményes, ha minden egyes tagállam, régió hatékonyan használja ki a lehetőségeit, és így bővíti a termelést, fokozza versenyképességét. A kohéziós politika vitája során figyelemmel kell lennünk az Európa 2020 stratégiában rögzített uniós célok megvalósítására is. Fontos, hogy részben az infrastrukturális beavatkozásokkal megteremtjük a versenyképesség növeléséhez szükséges előfeltételeket is.

A végrehajtás során – a válság következtében szűkösen rendelkezésre álló erőforrások miatt is – arra kell törekednünk, hogy a forrásokat az eddigieknél hatékonyabban és eredményesebben használjuk fel. A felesleges adminisztratív terheket meg kell szüntetni, a szabályozást egyszerűvé, egyértelművé és átláthatóvá kell tenni. Mindeközben a pénzgazdálkodás szigorú elvei nem sérülhetnek. Az egyszerűsítés a szabályok megfelelő alkalmazását és a végrehajtással kapcsolatos hibák csökkentését eredményezi.

Néhány **stratégiai téma** részletesebb körüljárása segíthet abban, hogy a készülő jogszabály-tervezetek javaslatait az eddigi tapasztalatokhoz, a tagországok

sajátosságaihoz, igényeihez és közös érdekeihez igazítsuk. Az elnökségi időszakunk alatt ezért az alábbi területekhez tartozó témákkal kívánunk leginkább foglalkozni:

- az EU 2020-as célokkal való összhang, tematikus koncentráció,
- a kohéziós támogatások és a nemzeti reformprogramok kapcsolata,
- eredmény orientáció, kiemelten eredményességet segítő ösztönző rendszerek,
- integrált megközelítés, alapok közötti koordináció, az Európai Szociális Alap szerepe a kohéziós politikán belül.

Röviden kitérnék az egyes pontok tartalmára:

Az EU2020-as célokkal való összhang és a tematikus koncentráció kérdésében a uniós szintű célmeghatározás mellett a nemzeti, regionális és helyi szintek igényeinek figyelembe vételére törekszünk. A felzárkózási és az Európa 2020-as céloknak a megvalósítás során összhangban kell lenniük.

A magyar elnökség az Európa 2020 stratégia végrehajtásában az egyik rendkívül **fontos, de nem kizárólagos eszköznél** tekinti a kohéziós politikát. A versenyképességi célkitűzések mellett nem téveszthetjük szem elől a kohéziós politika hagyományos, szolidaritást hangsúlyozó céljait sem. A kohéziós politika döntő szerepet fog játszani abban, hogy a **régiók** érdemben részt vegyenek az Unió új jövőképeinek sikeres megvalósításában. A hagyományos, alulról felfelé történő építkezés, a „place-based”-elv következetes alkalmazása nélkül ugyanis a stratégiai célok elérése lehetetlen. Úgy véljük, hogy a **többszintű kormányzás** egyik legjobb példája és eszköze az Unióban éppen a kohéziós politika. Bár a politika középpontjában az Európa 2020 stratégiának kell állnia, szükségszerűen tekintettel kell lennie az egyes **tagállamok, régiók eltérő helyzetére**.

Erős kohéziós politika nélkül nincs erős Európa.

A források tematikus koncentrációja nem csökkentheti a kohéziós politika hatékonyságát, az integrált megközelítés a kohéziós politika lényegi eleme. Elnökségünk ezért **kulcsfontosságú kérdésnek tekinti az ágazati politikák és a kohéziós politika megfelelő egyensúlyának és szinergiájának megteremtését** az Unió valamennyi tagállama érdekeinek figyelembe vételével.

A kohéziós politikának továbbra is jól finanszírozott, az **Unió egészére**, az összes régióra kiterjedő szakpolitikának kell maradnia, amelynek középpontjában - a szolidaritás elvének megfelelően - a **fejletlenebb régiók** felzárkóztatása áll. Emellett a politika segíti a fejlettebb, ám strukturális problémákkal küzdő régiókat is, és súlyánál fogva képes valamennyi tagország érdekeltségét fenntartani.

A kohéziós politika hatékonyságának és láthatóságának növelése érdekében ugyanakkor elengedhetetlennek tartjuk az **eredményorientált megközelítés** erősítését. E szemléletnek mind a célok kitűzésében, mind a teljesítmény mérésében teret kell nyernie. Ehhez olyan indikátor- és monitoring rendszer szükséges, amely átláthatóságot biztosít, és világosan, **más gazdasági folyamatok** hatásaitól elkülönítve mutatja ki a befektetett források eredményét. Ezek az intézkedések a kohéziós politika hitelességét, támogatottságát javítva alapozhatják meg annak elfogadtatását lokális és uniós szinten egyaránt.

Az eredményesség érdekében új típusú, **pozitív ösztönzőket szükséges** bevezetni. A kondicionalitási mechanizmusok tekintetében alapvető feltétel a tagállamok közti **egyenlő elbánás** elvének tiszteletben tartása. Ugyancsak fontos, hogy az ösztönzőket ne kizárólag a kohéziós, hanem más politikák területén is alkalmazzuk. A feltételek és szankciók rendszerét azonban **kellő körültekintéssel** és a következmények gondos mérlegelésével kell kialakítani.

A kohéziós politika az európai integráció fontos eszköze, egyben az **egyetlen integrált szemléletű** politika, amely jelentős mértékben hozzájárul a gazdasági, szociális és a területi kohézió célkitűzésének megvalósításához. Képes továbbá az európai politikák közti szinergiák létrehozására és felerősítésére. A magyar elnökség óvatossággal tekint azon törekvésekre, amelyek az **Európai Szociális Alap a kohéziós politika eszköztárából történő kiválására irányulnak**. Úgy látjuk, hogy önmagában a válság is rávilágított a komplex megközelítés létjogosultságára. A fejletlenebb térségek olyan súlyos, egymással szorosan összefüggő problémák megoldásával küzdenek, amelyek kezelése kizárólag akkor lehet sikeres, ha az Európai Szociális Alap továbbra is a kohéziós politika keretein belül marad. A beavatkozások hatékonyságának és láthatóságának növelése érdekében megfontolandónak látjuk az ESZA támogatási területeinek kiszélesítését is.

A **végrehajtás** kapcsán egyetértést látunk abban, hogy **egyszerűsítésre** van szükség. Csökkenteni kell a programok megvalósításával járó adminisztratív terheket. Nem mindegy azonban, hogy hogyan. A Pénzügyi Rendelet felülvizsgálata során javasolt végrehajtási és ellenőrzési modell – melyre az 5. Kohéziós Jelentés is visszautal – kérdéseket vet fel és jelentős ellenállást vált ki a tagállamok részéről. Mindez szükségessé teszi a felmerülő kérdések tisztázását és azok kiigazítását.

A magyar elnökségi fél év során több hangsúlyos **területfejlesztési** feladatot is meg kell oldanunk. A magyar elnökség feladata lesz többek között az **EU Területi Állapota és Perspektívái** című, Európa egész területére kiterjedő elemzés aktualizálása, valamint az Unió jövőjét formáló **Területi Agenda felülvizsgálata**, megújítása és a tagállamok elé terjesztése.

A Területi Agenda folyamatban lévő felülvizsgálata **európai szinten jelenleg az egyik legfontosabb területi-tervezési tevékenység**. A 2007-ben elfogadott Területi

Agenda végrehajtásának hatékonysága sok tekintetben elmaradt az előzetes várakozásoktól. **Elnökségünk egyik stratégiai feladatának a Területi Agenda felülvizsgálatának folyamatát tekintjük.** A felülvizsgálat során nagyobb hangsúlyt kívánunk fektetni a kormányzati szempontokra, a területi tervezésre, a monitoring tevékenységek javítására és az Agenda végrehajtásának folyamatos nyomon követésére.

A Területi Agendán keresztül arra is fel kívánjuk hívni a figyelmet, hogy az Európa 2020 Stratégia sikeres végrehajtásában a régiókra és a helyi szereplőkre sok feladat hárul. Az egyes területek hosszú távú versenyképességének megalapozása csak az **adottságokhoz igazodó fejlesztéseken keresztül** lehetséges.

Célunk továbbá, hogy a területi kohézió még inkább a kohéziós politika szerves részévé váljon, amit a Területi Agendában is hangsúlyozni kívánunk. A felülvizsgált dokumentum végrehajtásában és a kohéziós politikához való kapcsolatának megerősítésében a lengyel elnökségnek is kulcsszerepe lesz.

Rendkívül fontos a **területi szemlélet** és annak megjelenítése a döntéshozatal és a **szakpolitika alakításának folyamatában**, valamint a **programozás, tervezés és a végrehajtás rendszerében**. A **területi hatások értékelése** nélkülözhetetlen a valódi eredmények nyomon követéséhez és ahhoz, hogy a Területi Agenda prioritásai megvalósuljanak.

Mélyen tisztelt Elnök Asszony, tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak!

A következő nagy feladat Tanács előtt és itt, a Parlamentben a 2013 utáni időszakra való felkészülés lesz. A programozási időszak előkészítése, a Tanács és Parlament együttdöntési eljárása akkor kezdődhet meg időben és érdemben, ha az **Európai Bizottság** a kohéziós politika keretszabályait meghatározó **jogszabályok tervezetét** mielőbb, még **2011 júniusában bemutatja**.

Beszédem zárásaként szeretném felajánlani a **magyar elnökség segítségét** az Önök munkájához. A kohéziós politika új időszakának előkészítéséhez **közös gondolkodásra és erőfeszítésekre**, hatékony együttműködésre lesz szükség. Engedjék meg, hogy a magyar elnökség alapvetéseként a korábban már elhangzottakat ismételjem meg:

Erős kohéziós politika nélkül nincs erős Európa!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket, és várom kérdéseiket!